

Spletna stran kot točka združevanja učiteljev italijanščine

dr. Maja Cergolj, knjižničarka, Osnovna šola Lucija

Izobraževanje na daljavo je mnoge učitelje aktivno soočilo z virtualnim okoljem. Učitelji so se po svojih najboljših močeh prilagodili razmeram, ki jih je sprožilo širjenje epidemije nalezljive bolezni COVID-19. Mnogi so ustvarjali, raziskovali, drugi pa so se le s težavo prebijali skozi razumevanje in rabo virtualnega okolja. Ideja o oblikovanju spletne strani, ki bi omogočala dostop tako do učnega načrta kot do učnih priprav, je nastala v obdobju vračanja v šolsko okolje, ko so učitelji že imeli pripravljen nabor interaktivnega učnega gradiva, ki so ga v času izobraževanja na daljavo preizkusili v praksi. V prispevku opišem in predstavim spletno stran, ki sem jo oblikovala z željo po združevanju primerov dobre prakse pa tudi z željo po interaktivni posodobitvi učnega načrta za italijanščino kot drugi jezik na dvojezičnem območju slovenske Istre, z znanjem in vsebinami, ki smo jih pridobili v času izobraževanja na daljavo.

Uvod

V svetu se širi trend prostorske in časovne neodvisnosti, kjer lokacija, iz katere komuniciramo, izgublja pomen (Drobnjak in Jereb 2007, 54). Sledenje takemu trendu pomeni, da na socializacijo otrok ne vpliva več samo življenjsko in šolsko okolje, temveč tudi virtualno okolje.

V sodobnih zahodnih družbah se v socializacijo otroka, ki je zrasel z računalnikom in internetom kot samoumevnima sestavinama življenjskega okolja, že zelo zgodaj vključujejo orodja informacijske tehnologije (Spitzer 2016, 185), zato je virtualno okolje že del tako primarne kot sekundarne socializacije otroka. Raba orodij informacijske tehnologije in posledično virtualnega okolja tem otrokom predstavlja pomemben del njihovega življenja in socializacije. Pomembno je, da se vplivu rabe orodij informacijske tehnologije in virtualnega okolja prizna svojo vlogo in se temu primerno, tudi v okviru učenja in poučevanja italijanščine kot drugega jezika, preučijo, kako in na kakšen način virtualno okolje vpeljati v pouk italijanščine.

Šolsko okolje lahko opredelimo kot okolje, v katero otroci vstopajo s spretnostjo uporabe orodij informacijske tehnologije, kar vodi v posodobljeno dojetje šole kot kombiniranega okolja, ki omogoča posredovanje znanja (učenje italijanščine), uveljavljanje načina življenja in utemeljevanje družbenih odnosov (Južnič 1989, 138) tudi iz virtualnega okolja. Rezultati raziskave (Gržina Cergolj 2020, 103–133) so pokazali, da bi se učenci, ki pripadajo generaciji rojenih digitalcev (Prensky 2001, 1), radi učili italijanščine v kombiniranem okolju, torej v okolju, ki enakovredno upošteva življenjsko, šolsko in virtualno okolje.

Uvajanje kombiniranega okolja pomeni spremembe tako v načinu razmišljanja kot pri oblikovanju

učnega načrta in posledično učnih priprav, ker je učitelj italijanščine primoran spoznati teoretične in praktične zahteve orodij informacijske tehnologije ter razumeti rabo, koristi in slabosti virtualnega okolja.

Obdobje epidemije nalezljive bolezni COVID-19 je pripomoglo k temu, da so se vsi udeleženci vzgoje in izobraževanja v praksi preizkusili s spretnostmi rabe in uporabe orodij informacijske tehnologije, zato je ena izmed prioritet tudi ta, da obstoječi učni načrt enakovredno vključuje tudi možnost učenja in poučevanja v virtualnem okolju, s katerim so učenci tesno v stiku zunaj šole in s katerim je preprejeno njihovo (naše) vsakdanje življenje. Takrat bo tudi virtualno okolje spodbujalo njihovo osebno odgovornost, kritično mišljenje in učenje o pomenu nasprotujočih si mnenj ter drugačnega razmišljanja (Hattie 2018, 13). S tem namenom sem tudi oblikovala spletno stran, ki vključuje učni načrt in se lahko posodablja online, ter primere interaktivnih učnih priprav z delujočimi povezavami na videoposnetke, ki so nastali v času izobraževanja na daljavo.

Spletna stran kot osrednja točka združevanja učiteljev italijanščine

Vloga šole se deli na posredovanje znanja, uveljavljanje načina življenja in utemeljevanje družbenih odnosov (Južnič 1989, 138). Je mikro družbeni sistem in temeljni oblikovalec strukture osebnosti, ki že socializiranega posameznika uvede v nova področja družbe, v kateri živi, v čas sekundarne socializacije (Berger in Luckman 1988, 122). Sodoben, že socializiran posameznik, ob vstopu v šolo plega tega, da se prvič sreča z okoljem, ki mu v življenjskem okolju odpira novo poglavje učenja za življenje v družbi, s seboj prinaša nove spretnosti in pričakuje, da jih bo lahko v šoli tudi uporabljal ali celo nadgradil. Iz tega vidika izhaja zamisel o spletni strani, ki bi služila kot

točka združevanja učiteljev italijanščine kot drugega jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre, pa tudi kot vir, ki bi učiteljem olajšal delo in jim omogočil več časa za kreativnost.

Spletna stran je tako v slovenščini kot v italijanščini. V kazalu lahko vidimo štiri osnovne zavihke: Učni načrt italijanščina J2, Spletne lekcije, Raziskave, Tujci (Slika 1).

Slika 1: Domača stran

V zavihku Domov je nagovor, kjer predstavim, na kakšen način vidim prihodnost poučevanja italijanščine kot drugega jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre: 1) vzgajati – sebe in druge v vseživljenjskem duhu, 2) povezovati se, 3) deliti primere dobre prakse, 4) komunicirati in 5) uvajati izboljšave.

Slika 2: Učni načrt italijanščina J2

V prvem zavihku je objavljen veljaven učni načrt (Slika 2), ki usmerja v podstrani za posamezen razred, ki se po svoje še deli na prvo in drugo ocenjevalno obdobje, slednje pa še na interaktivna preverjanja znanja in na interaktivne učne priprave (Slika 3).

Slika 3: Interaktivne učne priprave

Interaktivna učna priprava pomeni, da vsaka objavljena priprava v formatu pdf vsebuje aktivne povezave na videoposnetke, vaje ali na slikovno gradivo, s katerim izpeljemo uro v izbranem razredu. Vsaki pripravi sledi tudi delovni list, ki ga predhodno natisnemo in v razredu razdelimo kot preverjanje ali domačo nalogo pred koncem ure. Po podobnem principu so naložene interaktivne priprave in interaktivna preverjanja znanja tudi na četrtem zavihku – Tujci (Slika 4). To je zavihek, ki je namenjen interaktivnim pripravam za učence, ki se prvič srečujejo z italijanščino.

Slika 4: Zavihek Tujci

V drugem zavihku, Spletne lekcije (Slika 5), sem naložila nabor posnetkov (razlag), ki so služili pri izobraževanju na daljavo. Teme so različne. Lahko jih uporabljamo za karkoli: za razlago, za popestritev, za utrjevanje itd.

Slika 5: Spletne lekcije

Pomemben del spletne strani je tretji zavihek – Raziskave, ki služi kot prostor, kjer se objavljajo povzetki in povezave do prispevkov na konferencah, člankov in drugih objav, ki so relevantne za področje učenja in poučevanja italijanščine kot drugega jezika na dvojezičnem območju slovenske Istre (Slika 6). Zavihek je namenjen povzetkom raziskav in objav učiteljev z namenom, da se primeri dobrih praks in rešitev širijo in razvijajo naprej. Mnogo je primerov dobre prakse, ki ne dosežejo ciljne populacije ali, še slabše, gredo v pozabo. Zavihek sem zasnovala zato, da se raziskovane teme ne izgubijo, da jih lahko nadgrajujemo in razvijamo, nenazadnje tudi zato, da jih lahko zavržemo in z njimi ne vztrajamo, če izkušnje v razredu tako narekujejo.

Slika 6: Raziskave

Slika 7: Vsebine

Razprava

Vpeljevanje orodij informacijske tehnologije v sodobni pouk predstavlja dodano vrednost. V času tehnoloških prebojev mora biti uporaba orodij informacijske tehnologije tudi cilj izobraževanja. Izvajanje ukrepov za preprečitev širjenja nalezljive bolezni COVID-19 v letu 2020 in 2021 je pokazal, da so veščine upravljanja z orodji informacijske tehnologije v takih primerih nujne, da lahko osnovnošolcem omogočimo nemoteno nadaljevanje izobraževanja (Gržina Cergolj 2020, 92). Izkazalo pa se je, da je v takšnih primerih potrebno prilagoditi ne samo izpeljavo programa, temveč tudi razmišljanje učiteljev, ki bodo program izvajali na daljavo. Nabor interaktivnih nalog, razlag, videoposnetkov in raziskav, ki je v tem času nastal, pa je smiselno shraniti na mestu, ki je dostopno, jih znova uporabiti in nadgraditi tudi v razredu, v šolskem okolju. Ideja o spletnih straneh, ki bi združevale posamezne predmete, bi bila lahko odlična zapuščina izobraževanja na daljavo, ki bi v marsičem lahko olajšala delo učitelja, ko se sooča npr. z nepredvidenimi nadomeščanji, odsotnostjo itd. Pa tudi končno način, ki bi poskrbel, da se področje posodabljanja učnih načrtov odvija hitreje in v sodelovanju tako z učitelji kot z učenci.

Zaključek

Izvajanje ukrepov za preprečitev širjenja nalezljive bolezni COVID-19 je v Sloveniji v letih 2020 in 2021 poskrbel, da smo se učitelji začeli aktivno ukvarjati in uporabljati orodja informacijske tehnologije. Raba in uporaba orodij informacijske tehnologije na področju vzgoje in izobraževanja sta začela spreminjati načine komuniciranja med učiteljem in učencem. Spodbudila je tudi razmišljanje o nekem novem, bolj sodobnem pristopu k razvoju učenja in poučevanja, ki bi bil povezan tudi z dejstvom, da poučujemo generacijo rojenih digitalcev, torej otroke, ki so že v času primarne socializacije v stiku z orodji informacijske tehnologije.

Izobraževanje na daljavo je poskrbelo, da smo na orodja informacijske tehnologije začeli gledati drugače. Postala so dejansko orodja, ki nam lahko v šolskem okolju olajšajo delo, obenem pa poskrbijo, da se razvoj sodobnih metod učenja in poučevanja hitreje širi. Spletna stran je lahko eden izmed načinov, ki zagotavlja uporabnikom, da objavljajo svoje primere dobre prakse, da je vedno dostopna, da je tisti rešilni jopič, ki nam v primeru nepričakovanih zadolžitve pomaga kvalitetno izpeljati uro v razredu in se rojenim digitalcem približati z okoljem, na katerega so navajeni že iz časa primarne socializacije.

Uporaba informacijske tehnologije za učenje in poučevanje vsekakor pripomore k spreminjanju učnega procesa. Od učitelja se pričakuje vseživljenjsko izobraževanje in pripravljenost na povezovanje in sodelovanje z vsemi deležniki, predvsem pa razumevanje (prihajajoče) generacije otrok, ki dnevno vstopajo v virtualno okolje.

Viri in literatura

- Berger, P. in Luckman, P. L. (1988): *Družbena konstrukcija realnosti: razprava iz sociologije znanja*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Drobnjak, S. in Jereb, E. (2007): Ali nas čaka življenje na daljavo? *Organizacija* let. 40 (št. 1): str. 54–65.
- Gržina Cergolj, M. (2020): *Informacijske tehnologije v učnem procesu drugega jezika: poučevanje italijanščine kot drugega jezika v osnovni šoli s slovenskim učnim jezikom na dvojezičnem območju slovenske Istre*. Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije. Dostopno na <https://repozitorij.upr.si/IzpisGradiva.php?lang=slv&id=14200>, 15.10.2020.
- Hattie, John A. C. (2018): *Vidno učenje za učitelje: maksimiranje učinka na učenje*. Griže: Svetovalno-Izobraževalni center MI.
- Južnič, S. (1989): *Politična kultura*. Maribor: Obzorja.
- Prensky, M. (2001): *Digital Natives, Digital Immigrants. On the horizon*, let. 9 (št. 5): str. 1–6.
- Spitzer, M. (2016): *Digitalna demenca: kako spravljamo sebe in svoje otroke ob pamet*. Celovec: Mohorjeva.